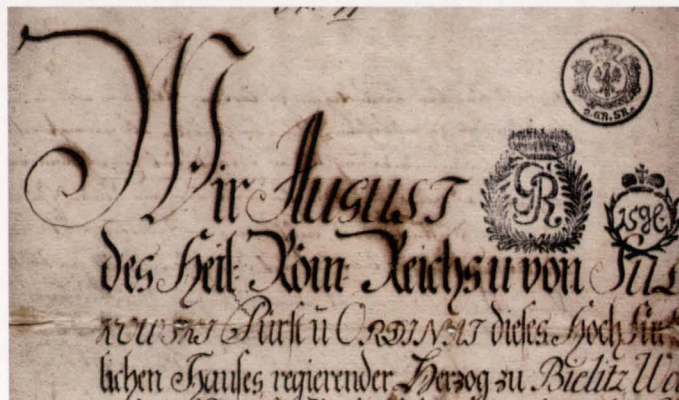
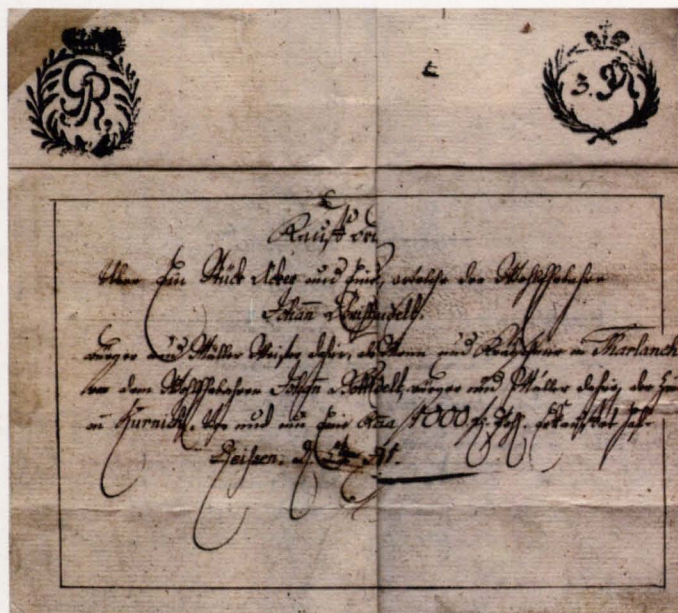

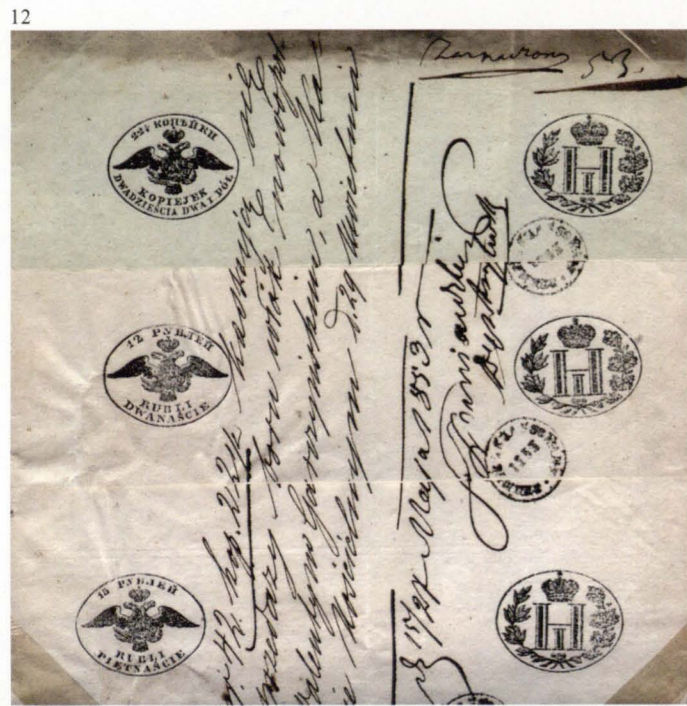
WYSTAWA

ZNAKI OPŁAT FISKALNYCH

Galeria Małych Form
Grodzkiej Biblioteki Publicznej
w Jeleniej Górze

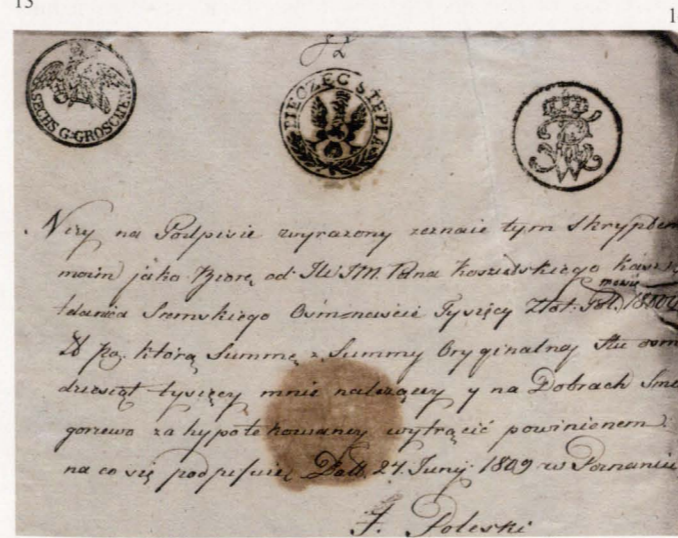
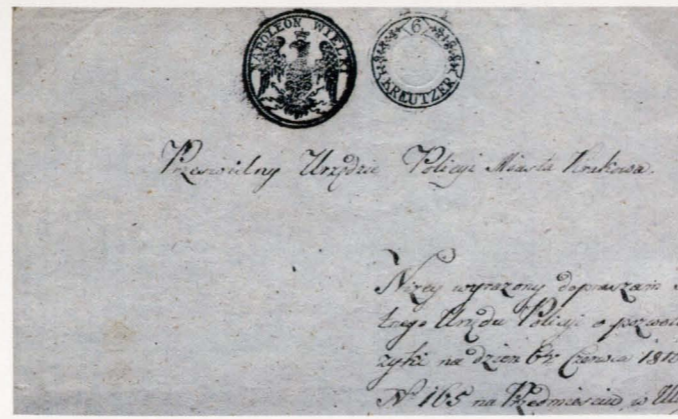
29 VII - 14 VIII 2003

Większość z nas mając do czynienia z administracją publiczną zmuszona była do dokonania opłaty skarbowej za niektóre usługi lub dokumenty wydawane przez organy państwa i samorządu. Opłaty te są formą podatku i dość często zewnętrznym przejawem jego uiszczenia jest wykupienie i właściwe użycie znaków fiskalnych w postaci znaków akcyzy, pokwitowań, stempli, papierów stemplowych i znaczków (premiowych, skarbowych, sądowych, paszportowych, notarialnych i innych). Rodowód tych opłat tkwi głęboko w przeszłości i opłaty ponoszone przez poddanych za wniesienie sprawy przed oblicze pana feudalnego lub władcy i jego rozpatrzenie przez kancelistów dworskich, pisarzy ziemskich lub grodzkich stanowiło istotną część ich dochodów (urzędników również). Później przybrało to formę potwierdzenia zapłaty opłaty fiskalnej przy pomocy stempla opłaty fiskalnej odpowiedniej wartości (sygneta) odbitego lub nadrukowanego na papierze stemplowym zaopatrzonym w znak wodny fabryki czy wytwórcy wykonującego ten papier. Był on rozprowadzany przez urzędy, które w ten sposób pobierały właściwe opłaty fiskalne. Tylko na takim papierze mógł być sporządzony potrzebny dokument. Warto dziś przejrzeć domowe archiwa i sprawdzić, czy przypadkiem w naszej rodzinnej dokumentacji nie zachowały się dokumenty sporządzone na papierze stemplowym.

Po wejściu w 1840 roku do obiegu publicznego pierwszego znaczka pocztowego również znaki opłat fiskalnych przybrały formę znaczków. Miały one różne kształty i najbardziej powszechne są wśród nich znaczki skarbowe będące potwierdzeniem uiszczenia opłaty na rzecz skarbu państwa (choć dziś cała opłata skarbo- wa trafia do budżetu gminy) z napisem „Opłata skarbowa” czy „Opłata stemplowa”. Znaczki te zastąpiły papiery stemplowe. Bardzo szybko pojawiły się znaczki o specyficznym przeznaczeniu: znaczki opłaty administracyjnej, magistrackiej, opłaty lokalnej, opłaty kancelaryjnej, opłaty konsularnej, opłaty paszportowej, opłaty sądowej, notarialnej, opłaty statystycznej, itp.

Znaczki opłaty fiskalnej podkreślały również odrębność państwową. To stało u podstaw decyzji premiera I. J. Paderewskiego, gdy w 1919 r. powołał do życia Państwowe Zakłady Graficzne stwierdzając, iż „utworzony zostanie urząd Państwowych Zakładów Graficznych mający za zadanie wyłącznie wyrób banknotów i wszelakich znaków opłat na rzecz Skarbu Państwa”. Dziś godnie te zadania kontynuuje Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, w której wydrukowano setki milionów znaków opłat fiskalnych. Znaki te były wykonane na bardzo wysokim poziomie technicznym, a zaprojektowane często przez znakomitych artystów. Ze wszech miar te formy ludzkiej aktywności zasługują na kolekcjonowanie, tym bardziej, że coraz częściej są wypierane z publicznego użycia i obrotu przez nowoczesne, elektroniczne lub bankowe formy uiszczenia należnych opłat.

Wystawa zorganizowana przez:

**JELENIOGÓRSKIE STOWARZYSZENIE
FILATELISTÓW I KOLEKCJONERÓW**

**GALERIE MAŁYCH FORM
GRODZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ**

**KLUB ZAINTERESOWAŃ ZNAKAMI OPŁAT
FISKALNYCH REVENUE**

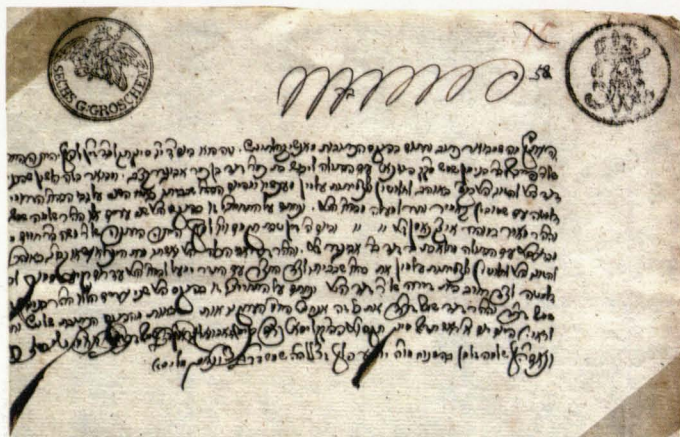
Projekt wydawnictwa:
Janusz Milewski

Tekst:
**Władysław Ługowski Janusz Milewski
Janusz Turakiewicz**

Aranżacja wystawy:
Dorota Malec i Kamila Wilk

Prezentowane eksponaty pochodzą z zbiorów Władysława Ługowskiego i Janusza Milewskiego. Pokazany na wystawie zbiór papierów stemplowych (sygnet) stosowanych na ziemiach polskich na przestrzeni XVIII - XIX wieku w zaborze austriackim (z Wolnym Miastem Krakowem), pruskim (z Wolnym Miastem Gdańskiem), w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim, pochodzi z kolekcji Władysława Ługowskiego i zdobył wiele medali na międzynarodowych i krajowych wystawach filatelistycznych.

Nakład: 300 egzemplarzy.

25

000060

100 20-10
017 04

26

1 – Pokwitowanie z pieczęcią kontrolną „G.R.” - Gmina Rydzyna. Sygneta lokalna 3 floreny z 1791 r.; 2 – Królestwo Polskie, okres 1833-1844, Warszawa. Sygneta „Piętnaście groszy”. Pieczęć kontrolna - „M/1”; 3 – Dokument z sygneta lokalną z Rydzyna z 1782 r. ; 4, 5, 6, 7 – Znaczkii opłat administracyjnych i od podań z Jeleniej Góry, Wrocławia, Poznania i Szczecina z lat 1945-1950; 8 – Znaczek opłaty skarbowej stosowany po 1945 r.; 9 – Znaczek opłaty stemplowej stosowany w Polsce do 1939 r.; 10 i 11 – Znaczkii opłat skarbowych PRL; 12 – Królestwo Polskie, Warszawa, 1853 r. Sygneta „22 1/2 kopiejek”, sygneta „12 rubli”, sygneta „15 rubli”. Pieczęć kontrolna - „H/1”; 13 – Wolne Miasto Kraków, 1841r. Sygneta „6 Kreuzner”. Pieczęć kontrolna „Napoleon Wielki”. Pismo w sprawie pozwolenia na wesele; 14 – Poznań, 1809 r. Sygneta „Sechs G. Groschen”. Stempel kontrolny - „FWR”. Sygneta podatkowa; 15, 16, 17 – Znaczkii opłaty sądowej i stemplowej z lat 1918 - 1939; 18 – Królestwo Polskie, Warszawa 1836 r. Sygneta „Groszy piętnaście”. Pieczęć kontrolna „M/1”; 19, 20, 21 – Znaczkii opłat administracyjnych Zarządu Miejskiego w Jeleniej Górze z lat 1945-1948, sporządzone na znaczkach administracji niemieckiej; 22, 23, 24 – Znaczkii opłat administracyjnych z Jeleniej Góry, Cieplic Śląskich i Szklarskiej Poręby, stosowane do 1945 r.; 25 – Sygneta „Sechs G. Groschen” z 1867 r. na dokumencie zawarcia związku małżeńskiego; 26 – Znaczkii opłaty stemplowej w Polsce sprzed reformy Grabskiego w 1924 r.